

**ВОЕННОМЕДИЦИНСКА
АКАДЕМИЯ**

София 1606, бул. "Г. Софийски" №3,
Република България
Тел.: (+359 2) 92 25 188, 92 25 238

**MILITARY MEDICAL
ACADEMY**

№3, G. Sofiisky Str., 1606 Sofia,
Bulgaria
Tel.: (+359 2) 92 25 188, 92 25 238

До
Председателя на Научното жури,
определено със Заповед No РД-26-1826/27.09.2018 г.
на Изпълнителния директор на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Ивелин Такоров, д.м.
*Началник на Клиника по коремна хирургия
към ВМА-София*

Относно: Защитата на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на тема: „Сравнително клинично проучване на резултатите от приложението на лапароскопската и конвенционалната апендектомия при лечението на острия апендицит в детската възраст“, разработен от д-р Надежда Иванова Толева, асистент в Отделение по хирургия на новороденото и вродените аномалии към Клиника по детска хирургия на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД.

Д-р Надежда Толева е родена през 1986 година. Завършва висшето си медицинско образование в МУ-София през 2011 година. Академичната и кариера започва през 2012 година веднага с попадането и в Клиниката по детска хирургия като специализант. През 2015 година е зачислена за свободна докторантура на

горепосочената тема, а през 2017 след конкурс е назначена за асистент в Отделението по хирургия на новороденото и вродените аномалии към същата клиника. За период от две години (2016-2018) д-р Толева провежда три задгранични специализации, касаещи неонаталната и мини-инвазивната хирургия в Босна и Херцеговина, Италия и Литва. Посещава и методичен курс за разработване на дисертационна теза и медицинска статистика. Д-р Толева активно участва в научната и клинична дейност, през последните три години разработва 6 научни труда по теми, свързани с дисертацията. Владее английски и немски език. Тя е редовен член на Българското хирургическо дружество.

Представеният за оценка научен труд „Сравнително клинично проучване на резултатите от приложението на лапароскопската и конвенционалната апендектомия при лечението на острия апендицит в детската възраст”, е разработен в съответствие с изискванията за придобиване на научната и образователна степен „доктор”, онагледен е с 25 фигури, 28 таблици и едно приложение, и е с общ обем от 111 страници, разпределени както следва:

1. Въведение – 1 стр.
2. Литературен обзор – 37 стр.
3. Цел и задачи – 1 стр.
4. Клиничен материал – 3 стр.
5. Методика – 11 стр.
6. Резултати – 24 стр.
7. Обсъждане – 9 стр.
8. Заключение – 3 стр.
9. Изводи – 1 стр.
10. Приложение – 3 стр.
11. Библиография – 15 стр.

За актуалността и навременността на дисертационният труд свидетелства нарастващото значение на миниинвазивните подходи и лапароскопската хирургия не само в планов порядък, а и като методи за лечение на острите коремни заболявания. На този фон систематизираното представяне на възможностите на лапароскопската

апендектомия и детайлното структуриране на показанията и алгоритмите за поведение е от полза за науката и българската клинична практика.

Изложеният върху 37 печатни страници литературен обзор е съвременен и ясно структуриран. Във втора точка от обзора са припомнени диагностичните критерии – база за вземане на правилни клинични решения. Неоперативното лечение в трета точка не е застъпено в полагащата му се светлина, особено имайки предвид съвременните концепции, които го фаворизират в детската възраст. Особеностите на лапароскопията в детска възраст и някои технически аспекти са обект на четвърта точка от литературния обзор. Логично в пета точка е разгледано поведението при наличие на усложнен апендицит. В шеста точка много подробно са изложени усложненията, наблюдавани след извършване на лапароскопска апендектомия. Дефинирани са механизмът на възникване, тяхната тежест, посочени са рисковите фактори, както и техническите похвати за превенция. Представени са съвременните тенденции за развитието на лапароскопската апендектомия – намаляване на оперативното време и броят на портовете, минимизиране на диаметъра на инструментите и т.н. Заключениеето добре обобщава проблемите и насочва към необходимостта от настоящата разработка, към целта и задачите на дисертационния труд.

Поставената цел “Да се въведе в клиничната практика лапароскопската хирургия при остър апендицит в детската възраст и да се извърши сравнително проучване спрямо класическите хирургични методи” е напълно адекватна, като петте задачи за изпълнението и са точни, премерени и кореспондират с темата на дисертационния труд.

В главата “Клиничен материал” са представени анализирани и проследени 1282 деца с остър апендицит – впечатляващ брой, особено като се има предвид периодът за който са набрани (2011-2017 година). Петдесет и две деца са оперирани лапароскопски (група А) и 1230 деца – конвенционално (група Б).

В следващата глава - “Методика”, подробно са описани протоколите за диагностика, използваните оценъчни скали, начинът за осъществяване на различните оперативни методики, както и необходимият инструментариум и консумативи. Ясно са описани използваните статистико-математически методи за анализ на получените резултати.

В главата “Резултати” върху 24 страници са представени получените след обработката на данните резултати, онагледени с 10 фигури и 24 таблици. Доказана е сравнимостта на двете групи. Флегмонозните апендицити по-често са оперирани конвенционално, а в нито един от случаите на лапароскопска апендектомия не е установен Мекелов дивертикул. Оперативното време при миниинвазивния подход е сигнификантно завишено ($p < 0,001$). Видът и продължителността на антибиотичната терапия е сходна при двете групи, но сигнификантно е редуцирана продължителността на следоперативното обезболяване при лапароскопската група. Общата честота на усложненията е по-голяма при лапароскопски третиранията кохорта, но това може да се обясни с кривата на обучение. Макар и несигнификантно, лапароскопски оперираните пациенти показват по-добро качество на живот съгласно EQ-5D-Y въпросника на 5-я и 15-я следоперативен ден. Не е пояснено обаче, каква част от анализиранията пациенти са попълнили този въпросник.

“Обсъждането” следва последователността на предходната глава. В началото основно се дискутират собствените резултати, вместо да се съпоставят с тези на другите автори. По-нататък в изложението за сравнение основно са ползвани два метаанализа – не са установени значителни различия.

Логично в “Заклучението” опитът, натрупан в Клиниката по детска хирургия, е синтезиран и представен като осъвременен диагностично-терапевтичен алгоритъм при пациенти със съмнение за остър апендицит.

Направените 6 извода, единият от които със седем подточки, съответстват на посочените задачи и в голяма степен успяват да резюмират значимостта на работата. Извод 2 и извод 3 звучат по-скоро като приноси и се припокриват с тях. С изключение на принос номер едно, който звучи прекалено общо и претенциозно, приемам останалите посочени от дисертанта приноси, тъй като наистина трудът е иновативен за българската медицинска практика.

Библиографската справка е изчерпателна и съвременна, включва 13 научни труда на кирилица и 194 на латиница, или общо 207 публикации. Цитирани са почти всички фундаментални трудове, имащи отношение към развитието на лапароскопската апендектомия.

Имайки предвид всичко гореизложено и в допълнение - перспективата, личностните и професионални качества на д-р Надежда Толева, изразявам своето становище “за” защитата на дисертационния труд „Сравнително клинично проучване на резултатите от приложението на лапароскопската и конвенционалната апендектомия при лечението на острия апендицит в детската възраст”, и си позволявам да приканя почитаемите членове на научното жури да я подкрепят за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

31.10.2018 г.

Член на журито:

гр. София

(доц. д-р Ивелин Такоров, д.м.)